

శ్రీరస్తు.

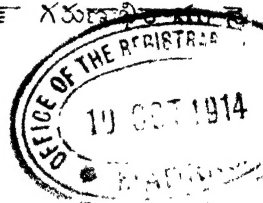
శ్రీమతేరామానుజాయనమః

శ్రీ సీతారామతారావళి.

26
1914

శ్రీరామాకృతిః దాల్చి సంతసమునన్ సీతామహాదేవితోఽదా
రంజల్లముఁ గాకినాడపుణిలో ధన్యాశితోనొప్పు సూర్యారాయాఖ్యుని
బేటలోన ఘనులై రాజల్లి యన్నట్టి సీతారామున్ గరుణాశీతమునై
దశ ధ్యానింతున శాంతిమున్॥

సీసపద్యములు.

శ్రీరామసీదపద్య చారిత్రములనెంచి ఘనగుణస్ఫూర్తిని గడుదలంచి
! యతిరాజ ఒదములకతిముదంబున మొక్కి తన్ని బంధనలనేదలనుబూ
ని ! యఖలుదానదనాశి కంజలియొనరించి వారి నిశ్చల భక్తి వరుసఁబూ
గడి ! కవిజనప్రసరుల ఖ్యాతిని గొనియాడి నన్ద్రంధరచనలఁ దగనుతిం
చి ! కానుకగ నీకు నొక్కనక్షత్రమాల ! నిడఁగఁ గోరిక కలిగియే ని
రువడేడు ! సీసములు జేసి యొనఁగెదఁ జెత్తగింపు ॥ పీఠభవకామ సీ
తాసమేతరామ॥

1

నసుధనమరవాది సంజాతుండను వేంకటాచార్యాఖ్య నెల
యవాడ విషయానురిక్తి నే విడువ నరనివాడ నార్యతిరస్కారమనఁ
గ బెగడ ! ధన కాంక్షదుష్కర్మ తతిఁజేయవాడను మఱియనహం
భావ మగ్నజనుండ ! నీజ్ఞాన లేశమ్ము నేనెఱుంగనివాడఁ బరినింద గలి
గెడు భయముఁబూడ ! నై నఁ గృపకును బాతుండ నగుటఁజేసి నిన్ను
వర్ణింపఁ గడఁగితి నిష్కలంక ! దయను గోరిక నమకూర్చి ధన్యుడే
యిది॥

2

వై కుంఠపట్టణవాసంబుఁ గావించు దేవుఁడవిచటికే తెంచియుం
టి ఆనవరత్న సింహాసనంబునువీడి య్ఘాయాసనంబునం దిమిడియుంటి ।
అచటిగా నంబుల హాయి విసర్జించి మాగానరూఢులకు మరగియుంటి ॥
అచటిదానవ్యజ నాళిగొప్పగనుండ సూక్ష్మవ్యజనములఁ జొక్కుచుంటి
। నహహ! భక్తులయెడఁ గృపనభినుతింపఁ । దరమె? శేషునకై నను
దలఁపవశమె । యెంతవాఁడవు! పహించి తెంతకరుణ ! ॥వీత॥ 3

అందుఁ జూచిననీవ యిందుఁజూచిననీవ యందునిందునుగల పెం
దులేవు? తెలసినవారికిఁ దెల్లంబుగానుండు పెటవారికిని నీవవేద్యతముఁ
డ । వగుచుబ్రహ్మాండఁబు లందెల్లనిండి సర్వంబును విష్ణుమయంబ య
నెడు । శ్రుతివాక్యమును నీవుహితవుతోఁ గాపాడి పౌబలుచుంటివిదేవ
ప్రబలమూర్తి । నట్టివాఁడ ఘనీదగుగుట్టుతెలియఁ । జేయుటకుఁ గాదె
యొక పేరఁ జెలఁగియిచట । నిలఁచితియ్యాలయంబున నిర్మలాత్మ
! ॥వీత॥ 4

జ్ఞానులునీదు సుజ్ఞానంబుచేవెల్లు చునునీస్వరూపముఁ జూడన
త్తు । రట్టివారలతోడనత్యంతసంగతిఁ బరగువారలధికభక్తివత్తు । ర
తినికానను మెచ్చు హితదమలందఱు నీసాంఘ్యఁ గాంచంగనానవత్తు ।
రందఱిద్విధమున జెందఁబులందునా సందంబుతో నేగ మందయాన ।
లందఱునుజేరి“ యిప్పేటయందువెలసె । రాముడఁ బ! వానిసేవకు
రండుపాదఁ । మంచు వేవేగ నీచెంత కరుగు దెంతు” ॥వీత॥ 5

కరిమొబలాలించి ఘనశోపమనఁగ మకరి శిరంబును దుగించి
కాచినావు । సూనిని ద్రావడి మానంబుఁగాపాడి పెనమించవల్వుల నొ
నఁగినావు । అలకుచేలుఁడు కొన్ని యడుకుల్పింపంగ మించినసిరుల ర
క్షించినావు । గంధమాల్యంబులు కాన్కగానివ్వనా కుబ్జసురూపగాఁ
గూర్చినావు । ఇపుడుమాచెంతకే తెంచియెంతకరుణ । వారువీధను ని
యమంబుఁజేరనీక । నుప్రసాదము నిడుచుంటినులభుండవయి ॥వీత॥ 6

శంఖచక్రగదాసి చాపాయుధంబులఁ జేతులఁ బూనుచుఁ బెలు
పుమీఱఁ । దను, గొల్లు, భక్తులఁ దగిలిబాధలఁ జెలు ~~విదానములు~~

దుర్గించైచి । నిజదాస గణముల నేర్పుతో బాలించి శరణాగత
తాత్రా బిరుదుగొనిన । నన్ననిట భజనస్తంభంబు నిలిపించి జయఘంటి
కాధ్వని దడలనంట । మిమ్ముదరియింపఁగా జేయమించియిచట! నుం
టినొసఁగుదు వరములనొసర వేడు । డంచుమముబిల్చుచున్న శ్రీహరి
వకావె ? ॥ వీత ॥

7

దేవాలయంబులఁ దిరిగి నేమింపంగ రామదేవునివయై రంగుమీ
తె । భజనలఁగాంచంగఁ బరగనీతారామ భజనలేయగుచును బ్రభను
జెలఁగె । జారాణికులచెంత భక్తితోఁ గూర్చుండ రామపురాణంబెర
మణకెక్కె । జిలుకల పలుకులుచెలుపుగానాలింపఁ రామరామా
యనురసములొలికె । నిటులవ్యాస్తత నొందుచునిందు నొప్పు । నచ్చి
దానంద శ్రీరామ సదయనీడు । మయము గాదోచునిప్పేటమహిమ
యేమొ ॥ వీత ॥

8

నలరాజ శేఖరుండిలలోని జనులను న్యాయవర్తనులఁ గానడిపి
మెఱసె । గార్తవీర్యార్జునుండార్తిఁ జెందినవారి యాపదమాన్యుచు న
వనివేలె । భీష్మపాండు భరత పృథ్వీశులందఱు భూమి బాలించిరి పూ
ర్ణమహిమ । నిక్షాకులోనగు నిననంశ సంజాతు లిలఁ బ్రసిద్ధిని గాంచి
రెలమి మిగుల । నందఱినిమించినిన్ననీయవనియందు । నృపులలోనెల్ల
రామాండే నృపుండనంగ । ఘనతఁగాంచి ననీదువర్తనమువోన ? ॥ వీత ॥ 9

ద్రావిడ వేదంబుఁ దగనభ్యసించువు వర్ణనీయులగుచువైష్ణవులు
ను । విద్యార్థులుగూడి వేవేలవిధముల వేదమువల్లించు విప్రవరులు
నోటలుపాజులు గొప్పతారాజ్యముల్ రాణనొప్పంగనుందు రాజవరు
లు । తరుగనికలిమిచేదానపు బలిమిచే వరకీర్తిఁ గాంతురు వైశ్యజను
లు । భక్తిచేతూద్రోసులములుప రగునిట్టి । జాతిపడికట్లఁ బేటపృథ్వా
లిఁజెందె నీవుకల్లంగ నేకాదె నిహతకలుష ! ॥ వీత ॥

10

ద్యావరయుగమందు ధార్మరాష్ట్రంబునై యుదయించి యండం
గ నొర్వకీపు । భీమగవాహుతపీడితునిఁగఁ జేసి చంపించితివాకింత శంక
లేక । కానిమ్మునుచు నేను బూనిపక్షిన్మ హారాజు రాజ్యమందావరిం

శ్రీ సీతా రామ తాతా వ రి.

మః । దొమ్మిది చోటులేనెమ్మిగుండఁగనివ్వఁ గాఁకేసితివినీవు ఘనతమ్యంబు
బి । యపుడుసాగింపఁ గలిగితి విపుడుచూడు । ఖలులఁ జేయుదు నీ దా
నఘనతమనుచు । వెలసెఁబుడమిని“గలిఁవిట్టవీగిమిగుల” ॥ ఏత ॥ 11

అతఁడువీనినిదిట్టు నితఁడు వానిని గొట్టుఁ గొట్టమేలనియొకండ
టై తెల్పు నతఁడుగురులదూఱు నితఁడుదుష్టులఁజేరు చేరమేలనియొకం
డూరకుండు । నతఁడు కల్లలనాడు నితఁడుకర్మలవీడు వీడమేలని యొ
కండాడుచుండు । నతఁడు వేశ్యనుమెచ్చు నితఁడుపత్నినివిచ్చు విచ్చమే
లనియొకండిచ్చనుచువు । నిటులఁభూజనులందఱుకుటిలులగుచు । నీతిఁ
బాయుచుఁ దిరుగఁగఁబ్రీతులై రి । కలిమహాత్వంబుజెట్టిదో! కానియెఱుఁ
గ ॥ ఏత ॥ 12

కలిమాయచేఁగప్పఁ గామాంధకారులై దారిఁగానఁగలేకతస్వ
తోవఁ । బోవనాపదలనఁ బొల్పొందు నొకయర ణ్యంబునందుఁదగిలిన
లుగడలను । బరికించి చూచియు బాటగానఁగలేక పెట్టివారలగుచువె
క్కియేడ్వ । దానినిజూపించి ధన్యులఁజేసెడి వారేరులేరైరివారికనట
। నట్టివారల యజ్ఞానమనెడుతిమిర । మునునశింపఁగఁజేయనామోద
మొంది । జ్ఞానసూర్యు నొసంగితి జ్ఞానమూర్తి ! ॥ ఏత ॥ 13

పామరజనులార! పరికించిచూడుడి పాపపుణ్యములనఁ బరగు
రెండు । శత్రుమిత్రశత్రులు జనునుమీ వెను వెంటఁదగిలివారలఁ గాం
చిదారిఁగనుడు ॥ మంచిసెడ్డుఁ గనుపించఁ జేయఁగడంగి బుద్ధియనియె
డునుబోధకుండు ॥ కలఁ డువానిమదిఁ గనిపెట్టిమఱిపైన ర్తించునది
యెనుండిదీనమతులు । దురితజాలంబు నెంతయుదోచివైచి । ఘనతరం
బైనసాఖ్యంబుఁగాంచిమించి । యులకుఁడంచును దెల్పుచునుంటివరద
! ॥ ఏత ॥ 14

అదిజలప్రళయభీలమైయుండ వటపత్రీకాయై వనధిఁదేలు ।
చుండిననీయుండుఁ జూడబ్రహ్మాండంబు లన్నియులీనమై యున్నస్వప్నము ।
శయ్యది యాధారమేమి నేయేడునని నాభివద్దమునుండి నలువదియలు
। వెడలఁజేయ నతఁడువడిఁబంచభూతాత్మ కములుబ్రహ్మాండములను

జేసె । నిలకృతత్రేత ద్వాపరకలియుగంబు । లిటులఁగలిగినమ్ములగు
టలుతలఁప । నీదుమహిమంబు చేఁగాదెవేదవేద్య ! ॥ వీత ॥ 15

దాసబృందమునిన్నుఁ దగభక్తి వినుతింప వినుతింపనాకునువేడ్క
కలిగె । నంగీతపాఠకుల్ సరసతనిన్నాడ నిచ్చాడనాకును నెమ్మిహెచ్చె ।
నీభక్తజన ములునిన్నెంచిసర్తింప సర్తింపనాకుమనంబు వొడమె । నీ
ధ్యానపరులెల్ల నిస్ఫక్తి సేయంగ భక్తి సేయగనాకువాంఛకలిగె । దినది
నంబుననిటులనీదివ్యనామ । భజనసమకూరెనాకంచుఁబ్రలకౌతు ।
కంబునొందుచునుంటిని గరుణహృదయ ! ॥ వీత ॥ 16

దేవరసీవగుదివ్యభోగంబులఁ; జెల్లంబు సేసెదఁజేటపడఁగ । వేకు
వజామునవేడ్కతో స్వాములు మేలుకొల్పులనిన్ను మేలుకొలిపి । దంత
ధాననమ హోత్సవమును బాలభోగము రాజభోగమ్ము నమరింజేసి ।
ధూపసేవ మతిము దీపసేనయఁజేర్చి పవళింపు సేవయు భక్తిమీఱఁ ।
దీర్ఘశతగోపములతోడఁదేజఁగిల్ల । వివిధవినియోగములచేత విస్తరిల్లఁ ।
జేసిభోగివంచును నెంచఁజేతు రెవుడు ॥ వీత ॥ 17

తెల్లవారుతఱిసిర్గితభూపాలరాగమ్ము చెలఁగును గర్ణమ్ములలర ।
నుదయ కాలంబున నుదకంబుఁదెచ్చెడు స్వాములొప్పుచునుదుర్చక్షు
లలర । సర్వవేళలయందు సత్కృపామహిమచే జెల్లుఁబ్రసాదంబు జ
హ్వాలలర । రాత్రికాలమున సౌరభనత్పదార్థసం చయములుదనరునా
నంబులలర । దేహమల రునుగోవెల దెసకుఁజనఁగ । నిట్టియాకర్షణోద్ధ
తిఁగట్టలేక । మాదుపంచేంద్రియములు నిన్నాడుకొనియె ! ॥ వీత ॥ 81

పవళింపఁబెన్పుగాఁబర గెఱుశేషాహి నీయాననంబెయైనెలచి
యుండ । శ్రీధరానీళలుసీతాస్వరూపంబుఁ జేకొనుచును నీదుచెంతిఁగు
ల్క । దేవబృందంబులు తెలియభక్తగణంబు లై యుపచారంబులర
యుచుండ । కిన్నరనారదుల్ చెన్నుమీఱఁగఁబాడు గీతగీతులగౌనవీ
తియునఁగ । సంయమిందుర్లె యగ్రసంజాతులగుచుఁ । గలిగియెంత
యున్నధిఘనతనుండఁ । బేటవైకుంఠ మనియెడిపేర నొప్పు

తూర్వమోపంబులతోఁ గూడుచునుభక్త భజనలుమిక్కిలిహరి
బలియొప్ప । దానినేగొడుజనుల్ దరికేగిహస్తముల్ ముకుళించివేగనీ
ముందునిల్చి । రాకేందుముఖులునీరాకనిరీక్షించి హారతుల్ప్రీతితోఁ
గోరియివ్వ । జయజయధ్వనులతో సంతసమొదవంగ భక్తులందఱుని
న్నుఁ బ్రస్తుతింప । వేదనాదమ్ముచెలఁగఁగ వెంటనడచు । వారితోగూ
డితీవిన్ యారమెనఁ గ । నుందుగరుడగమనుఁ డవై పొందుగాను
! ॥ వీత ॥

20

ప్రేపల్లెలోనున్న గోపికలందఱు జలకేళిచలిపెడు సమయమం
దు । బాలకేళిదర్పఁ బనిగొనియటకేగి చీరలమ్మచ్చిలి చిన్నిపొన్న ।
వృక్షంబు పై నిడివివిధనాదంబుల వేపపూదుచునుండువేమకలర । చీరల
న్గనొననేరకయువిదలు శ్రీబాలకృష్ణునిచెంతకేగి । చనునె శ్రీకృష్ణయి
టుచేయసాహసంబు? । నంచునచియింప సరసోక్తిమించఁబలుకు । కేళి
యొప్పఁగఁబొన్నపైఁగేరుదు గద ॥ వీత ॥

21

శ్రీరామ జయరామ చాగుగుణస్తోమ జగదభిరామరాక్షసవిరా
మ । నగ్గణాంబుధిసోమసంగరరిపుభీమ భక్తవత్సలరామభవ్యనామ ।
నీలమేఘశ్యామ పాలిసుత్రామ జలధిబంధనరామ జయతురామ । కా
కున్ధకులరామ కాగుణ్యానిధిరామ సుందరరామనిస్ జాతురామ । పేట
వారినినన్నునుబ్రోమమీఱ । నీదునామంబుఁ బల్కుటనియతిచేసె । పో
చుచుండుమయనిశముపుణ్యపురుష ! ॥ వీత ॥

22

రఘువంశసంభూత రమ్యగుణవాత భువనత్రయాతీతపుణ్యపు
రుష । నిఖిలలోకాధారనిర్మలమణిహార కాంతియుతశరీర గరుడగమన
ముక్తిప్రదాయకముర రాక్షసాంతక మునిజనపోషక ముదితహృదయ
। పరమపావననామ బాణగర్వవిరామ వైకుంఠపుర గామ వనజనాభ ।
నీదునామస్మరణచేతని న్నుఁగలసి । పోరికై కొందుకరుణనుబొల్పెసంగఁ
బోవకున్న ను నిజమిదిదేవదేవ ॥ వీత ॥

23

పాత్రితాపాత్రితఁ బడయంగనొల్లక థాత్రీనిటలఁచినమాత్రీము
సనె । యంతలింతలుగనంతబ్రహ్మాండము లందువింతలుగ మెలంగు

చుండు । జంతుసంతానంబు లెంతయేనియుఁగొలుం తలనందకుండఁజిం
తలనుబాపు । నర్వమయుండ వునర్వరక్షకుండవు జగదేకగురుండవుసా
మివీవె । యనుచుశరణంటిని వెబల్ ఘనుండవంటిఁ । గావుమంటిని నీ
వెనాగతివంటి । భక్తుండనటంటినివెనాప్రభుండవంటిఁ ॥ వీత ॥ 24

ఉభయసాశ్వంబులనొగినమ్మవారుండి నిండునఁర్యల నెఱపు
చుండఁ । మంగతాయారుతోఁ జెంగట వెంకటే శ్వరులుండి యొక
యఃశసరణిదెలుపఁ । బన్నిదతాభావర్లు పరమభక్తిదలిర్ప సన్నిధినొక
యింపునలుపుచుండ । దావారికులుకడుధైర్యంబుతోనహ ద్విశలుఘా
రాలొప్పనిచ్చుచుండ । నధికవైభవ మెనఁగంగనఖలజనులు । కాంక్ష
నినుఁజూడరాఁగనుగరుణహృదయ । మెనఁగ సాక్షాత్కరించెదీవీశ్వరే
శ ! ॥ వీత ॥ 25

మత్స్యమైజలధిసోమకుంజంపెనీకర్త. కూర్మమైకుధరమ్ముఁబెట్టి
నైతెఁ । గిటియైనువ్వుఱుఁగెడపినాఁడిసామి నరసింహుండై బాలుఁగరుణ
నేలె । వటువయబలిఁ బట్టివటచిన్నాఁడిహరి భార్గవుండై నృపప్రతాపిడఁ
చె । రాముండై రావణురహిఁగూలెనీశౌరి కృష్ణుండై కంసాదిఁగీటడం
చె । బౌద్ధుండై యొప్పి యున్నట్టిబ్రహ్మమితఁడె । కల్కికాఁబోవునట్టి
సుజ్ఞానియితఁడె । యంచునందఱునా నందమందుచుందు ॥ వీత ॥ 26

శ్రీరామనీదగుశృంగారమునకును మంగళంబులు శుభమంగళ
ములు । శరణాగతత్యాగిబిరుదునకెల్లడ మంగళంబులు శుభమంగళ
ములు । తలఁపఁదరముకాని తాలిమి కెంతయు మంగళంబులు శుభ
మంగళములు । నిర్హరేతుక టాక్షనిశ్చలత్వమునకు మంగళంబులు శుభ
మంగళములు । మాలదనకాత్మజకు శుభమంగళములు । మాన్యదాన
జనాధికి మంగళములు । రంగుమీఱఁబెటకు శుభమంగళములు ॥
వీత ॥

వైకుంఠనాథనావాంఛితీఱంగనుజేసితిఁబద్యముల్ చెల్ఁగిభక్తిగా
 స్కనిచ్చెడుభాగ్యగరిమవాటిల్లెనాకంచునానందంబునందుచుంటిముక్తి
 యకుఁడవుమోహసరంగఁడ వగునీకుదాసుండనగుటఁజేసి । ధాతిలోన
 మి గులఘనృజనాళిలోఁ గలసితిరుగనాకుఁ గలిగెనివుడు । శాశ్వతంబుగ
 ని ప్పేటసామివగుచుఁ । బోచుచుందువుగాకయిష్టరజనులను । బుడ
 మినన్నే తెదవుగాక పూర్ణకృపను॥వీతభపకామ సీతాసమేతరామ! ॥ 28

శ్రీసీతారామతారావళి.

సంపూర్ణము.

శ్రీసీతారామార్పణమస్తు.

మంగు వేంకటరంగనాథరావు

బుక్కు సెల్లరు

గోదావరిజిల్లా కాకినాడ.

10712

